

Pestbeleid van VBS de Vlinder

Lore Verschueren

Hewlett-Packard Company
Schooljaar 2020-2021

Inhoudsopgave

1. Inleiding	3
2. Visie	3
3. Plagen, ruzie maken en pesten	4
3.1. Wat is plagen?	4
3.2. Wat is ruzie maken?	4
3.3. Wat is pesten?	4
3.3.1. Plagen versus pesten.....	5
3.3.2. De rollen in een peetsituatie	5
3.4. Wat is cyberpesten?	6
4. Gevolgen van pesten	7
4.1. Gevolgen voor het slachtoffer	7
4.2. Gevolgen voor pestende kinderen/jongeren	7
5. Signalen	8
6. Aandachtspunten voor de ouders, de school en de leerkrachten.....	9
7. Wat kan je als ouder doen?.....	10
7.1. Als jouw kind wordt gepest	10
7.2. Als je kind pest/heeft gepest	10
8. Aanpak op school	11
8.1. Pestpreventie (fase 0 in het zorgcontinuüm: brede basiszorg).....	11
8.1.1. Klasverdeling	11
8.1.2. Werken aan een positieve klassfeer	11
8.1.3. Op de speelplaats	11
8.1.4. Werkgroep relationele vorming.....	12
8.1.5. Cyberpesten	12
8.2. Wat bij een pestmelding? (fase 1 in het zorgcontinuüm: verhoogde zorg).....	12
8.3. En wat met cyberpesten	13
8.4. De rol van de leerkracht, zorgcoördinator en directie	13
9. Contact	14
9.1. School.....	14
9.1.1. Directie	14
9.1.2. Zorgcoördinator.....	14

9.2. CLB	14
9.2.1. Psychopedagogisch werker	15
9.2.2. Maatschappelijk werker	14
9.2.3. Verpleegkundige.....	14
9.2.4. Arts	14

1. Inleiding

Als school willen wij werken aan een pestbeleid waarbij alle actoren betrokken worden (ouders, leerkrachten, directie, zorgteam en leerlingen). Omdat pesten een grote impact heeft op leerlingen nu en later, wil de school zich inzetten om pesten zo goed mogelijk te voorkomen. Wegdenken kunnen we pesten jammer genoeg niet, daarom willen we ook nadenken over hoe we een pestprobleem aanpakken. Een duidelijk neergeschreven beleid zorgt ervoor dat de procedure voor iedereen duidelijk is. Ouders, leerkrachten, maar ook leerlingen moeten weten hoe pesten wordt aangepakt, dat we dit als school niet goedkeuren en zeker niet aan ons willen laten voorbijgaan willen we duidelijk stellen met een concreet anti-pestbeleidsplan.

2. Visie

Het opvoedingsproject van onze school stelt duidelijk dat we binnen onze school de ruimte en de sfeer willen scheppen waarin elk kind harmonisch kan openbloeien. We willen waarden zoals respect, verdraagzaamheid, openheid, ontvankelijkheid, belangeloze inzet, solidariteit, luisterbereidheid, ... nastreven, zowel bij de leerlingen als bij de teamleden. Van het schoolteam wordt een correct voorleven verwacht met respect voor elkaar. We durven dit dan ook van onze kinderen verlangen. Groepsactiviteiten op school moeten de ontwikkeling van de sociale ingesteldheid bevorderen: luisteren naar elkaar, verdraagzaam leren zijn, delen met anderen, gelijkgerichtheid nastreven, vlot communiceren met anderen, ruzies leren oplossen, Wanneer het toch eens mis gaat, wil de school ingrijpen en zijn rol als opvoeder opnemen. We willen luisteren naar de betrokken leerlingen en in dialoog met elkaar tot oplossingen komen. Samen met de leerkracht, de directie en het zorgteam wil de school zijn verantwoordelijkheid opnemen. We willen niet meteen bestraffend optreden, maar alle partijen aan het woord laten. We willen het verhaal achter het gedrag kennen. Samen met de leerlingen moet soms een weg worden afgelegd. Een open communicatie met ouders rond moeilijkheden en mogelijkheden kan dan vaak niet worden weggedacht.

3. Plagen, ruzie maken en pesten

3.1. Wat is plagen?

Plagen is van korte duur, het is onschuldig, het gebeurt spontaan en is speels. Kinderen die elkaar plagen doen dat vaak om de beurt. Nu eens plaagt de één dan weer de andere. Als kinderen aangeven dat het niet leuk meer is, dan houdt het plagen op. Af en toe geplaagd worden, daar moet je kind tegen kunnen. Bij plagen blijft je kind opgenomen in de groep.

3.2. Wat is ruzie maken?

Zowel volwassenen als kinderen maken wel eens ruzie. Ruziemaken hoort bij samenleven. Je kan ruziemaken omdat je ergens niet akkoord mee gaat, omdat je van mening verschilt, omdat je toevallig hetzelfde of een andere kant uit wilt.

Als je ruzie maakt, zeg je soms dingen die niet zo bedoeld zijn en die harder aankomen dan verwacht. Als dit gebeurt, heb je altijd de kans om je te verontschuldigen. Na een ruzie is er steeds een kans tot verzoening. Een ruzie goed afronden kan je je kind leren.

Ruzie maken en plagerijen mag... het helpt kinderen om sociale vaardigheden te ontwikkelen: hoe ga je om met agressie? Hoe onderhandel je? Wanneer ga je te ver? Terwijl kinderen ruzie maken zoeken ze immers hun positie in de groep en in de samenleving. Ze leren zelf problemen oplossen, ze komen er sterker uit. Er moet dus een zone zijn waarin ruimte is voor plagerijen en ruzietjes. Maar, systematisch en berekend eenzelfde kind viseren, pijn doen,... en dit in een ongelijke machtsstrijd, overstijgt de ruimte die er is voor ruzie maken en plagerijen en mondt uit in pesten.

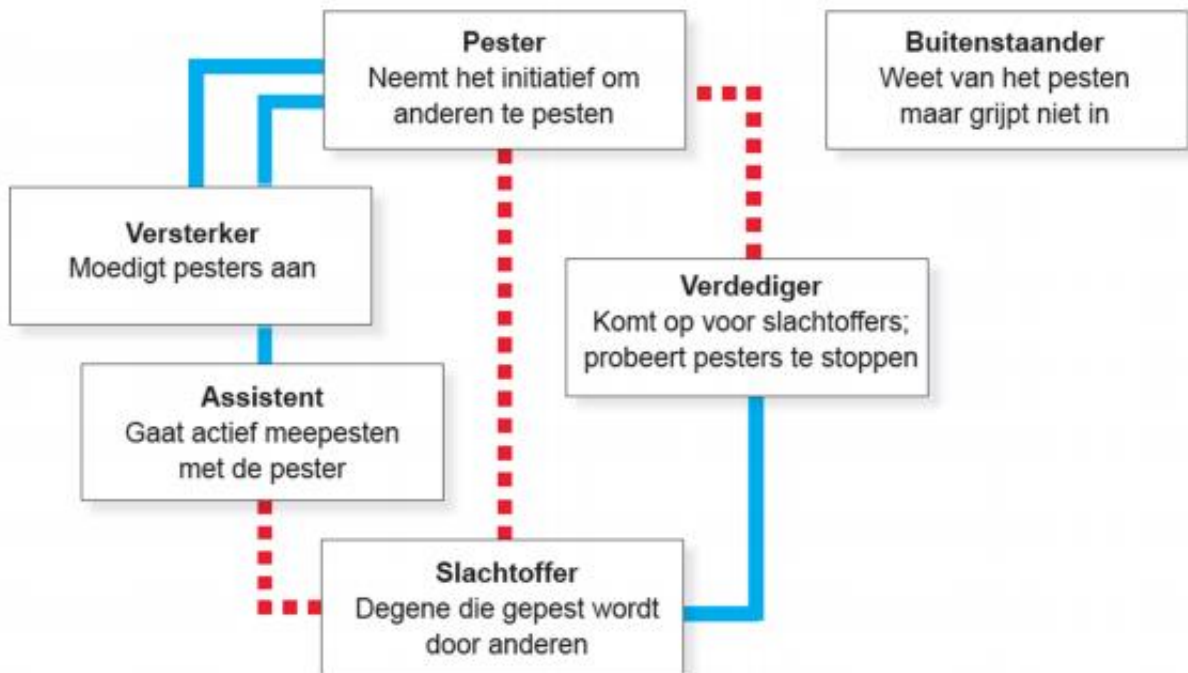
3.3. Wat is pesten?

We spreken over pesten als één of meerdere kinderen een ander kind meer dan eens en gedurende langere periode, geestelijk of lichamelijk geweld aandoet, met de bedoeling de ander te kwetsen. Bij pesten is er sprake van een machtsonevenwicht: de ene is altijd winnaar, de andere altijd verliezer.

3.3.1. Plagen versus pesten

Plagen	Pesten
<ul style="list-style-type: none"> - onschuldig, met humor, niet gemeen - korte duur en ongepland - op gelijke voet - 1 tegen 1 - niet systematisch - wisselende personen - de groep blijft zichzelf - geen pijn, snel vergeten - plooiën snel terug glad gestreken - is te verdragen <p>In een nieuwe groep worden vaak plaagstoten uitgedeeld om op zoek te gaan naar wie zwakker staat.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - doelbewust en/of gepland - aanhoudend en systematisch - ongelijke strijd - één tegen allen/kliekje - doel = kwetsen - gebeurt vaak door dezelfde personen - groep deelt in de klappen en verandert. - verregaande gevolgen, moeilijk herstel

3.3.2. De rollen in een peestsituatie

Bron: Salmivalli (1996)

3.4. Wat is cyberpesten?

Cyberpesten is een specifieke, moderne manier van pesten. Het blijft pesten!

Onder cyberpesten verstaan we alle vormen van pesterijen die een beroep doen op ICT (informatie- en communicatietechnologieën), zoals internet, gsm of computer om slachtoffers lastig te vallen, te bedreigen, te beledigen ...

4. Gevolgen van pesten

Bij pesten zijn de gevolgen voor beide partijen (pester – gepeste) niet te onderschatten. Uiteindelijk gaat ook een hele groep lijden onder pesterijen, omdat pesten de groepsgeest bederft.

4.1. Gevolgen voor het slachtoffer

- Schoolgebonden problemen
 - zwakke cijfers
 - leerproblemen
 - concentratiestoornissen
 - spijbelen
 - ...

- Gezondheidsproblemen
 - depressie – agressie
 - (sociale) angst
 - lichamelijke letsels
 - gevoel van eenzaamheid
 - gevoel van wantrouwen
 - psychosomatische klachten
 - zelfmoordgedachten
 - negatief zelfbeeld, onzeker, weinig zelfvertrouwen
 - ...

- Negatieve lange termijneffecten
 - risico op sociaal isolement
 - psychologische gevolgen: depressie, zelfmoord, ...
 - verslaving
 - crimineel gedrag
 - minder succesvol in het leven
 - ...

- ...

4.2. Gevolgen voor pestende kinderen/jongeren

- sociaal-emotionele problemen
 - zelfbeeld – zelfvertrouwen
 - erbij willen horen vanuit 'dominantie' en 'macht'
 - depressie – agressie

- ...
- groot risico op afwijzing en isolement
- uitsluiting: geen vrienden meer overhouden
- norm overschrijdend en delinquent gedrag, in botsing komen met de maatschappij
- zelfmoordgedachten
- stigmatisering
- ...

5. Signalen

Soms vertonen kinderen signalen wanneer er sprake is van pestgedrag. De school, maar ook ouders moeten zo goed mogelijk proberen oog te hebben voor deze signalen. Er zijn directe en indirecte signalen.

- Directe signalen
 - SMS-jes, screenprints, websites, ...
 - pestboodschappen en bedreigingen
 - uitgesloten worden
 - als laatste gekozen worden (en met veel gemor gekozen worden)
 - vaak alleen staan
 - geen vriendjes die langskomen of eens willen afspreken
 - steeds proberen overheersen
 - ...
- Indirecte signalen
 - onverklaarbare blauwe plekken – kapotte kleren
 - spullen die verdwijnen
 - agressiever, meer teruggetrokken gedrag/depressieve signalen
 - psychosomatische klachten
 - laattijdig naar school – omweg maken met de fiets
 - ontspannen op vrijdagavond – gespannen op zondagavond
 - dalende cijfers
 - minder gemotiveerd
 - ...

6. Aandachtspunten voor de ouders, de school en de leerkrachten

De leerkrachten op school proberen hun leerlingen zo goed mogelijk op te volgen, zodat eventuele signalen kunnen erkend worden. Het is belangrijk dat ook ouders hun kind niet uit het oog verliezen.

Samen met de ouders wil de school werken aan:

- Veiligheid
- Vertrouwen
- Verbondenheid

Van de ouders en onze leerkrachten verwachten we dat ze elkaars rol en deskundigheid respecteren. Samenwerken en echt in gesprek gaan loont. Een waarderende houding en positieve betrokkenheid zorgt voor een positief schoolklimaat.

Wanneer voor kinderen de regels duidelijk zijn en hier consequent aan vastgehouden wordt, is het duidelijk wanneer er een regel overtreden wordt of wanneer er zich gedrag stelt dat niet door de beugel kan. Consequent optreden is dan ook belangrijk. Bij dit consequent optreden durven we ook de steun vragen van onze ouders.

Door in gesprek te gaan willen we het probleemoplossend vermogen van leerlingen stimuleren en hen zelf tot het besef laten komen wat kan en niet kan. Samen kan dan naar oplossingen gezocht worden.

7. Wat kan je als ouder doen?

Wij hechten veel belang aan het melden van pesten en hopen dat ouders niet zelf onderling de problemen willen gaan oplossen en pesters gaan benaderen. Wanneer het pesten op school gebeurt, willen wij als school op de hoogte gebracht worden en willen we het probleem aanpakken. Als school kennen wij beide partijen en kunnen we onpartijdig het verhaal van alle partijen beluisteren.

7.1. Als jouw kind wordt gepest

- Kies indien mogelijk een gepast gespreksmoment: tijd, plaats, rust.
- Luister naar je kind.
- Neem het verhaal ernstig.
- Leg de schuld niet bij je kind. Toon begrip (voor het lange stilzwijgen, de emoties, de behoeften die het kind uitdrukt).
- Maak duidelijk dat je achter je kind staat en dat je mee wil zoeken naar een oplossing.
- Prijs je kind omdat het heeft willen praten.
- Wijs je kind op de noodzaak om met de school te praten en zoek samen naar de meest geschikte contactpersoon.
- Bekijk samen wat je de school wilt meedelen en wat je van de school (niet) verwacht.
- Ga na bij wie het kind aansluiting kan zoeken (wie deed nooit mee met het pesten?)
- Stimuleer andere contacten met leeftijdsgenoten (binnen en buiten de school).
- Zoek een 'back-up' voor jezelf.
- Richt je bij ernstige problemen tot de hulpverlening. Eventueel kan de school en het CLB hierbij helpen.
- ...

7.2. Als je kind pest/heeft gepest

- Kies een geschikt moment om met je kind in gesprek te gaan.
- Zeg duidelijk waarom je een gesprek wilt.
- Luister naar je kind! Pols naar het wat, hoe en waarom van het (mee-)pesten.
- Keur het voorbije pestgedrag af en maak duidelijk dat je wilt dat je kind ermee stopt.
- Wijs op het verschil tussen pesten en plagen.
- Verduidelijk wat pesten teweeg brengt.
- Vraag je kind om de schade te herstellen:
 - o veilig stellen van het slachtoffer
 - o eventuele schade herstellen
 - o vertrouwen herwinnen van het slachtoffer, groep, school, ...
- Bekijk met de school hoe je de schoolaanpak van thuis uit kan steunen.
- Blijf in gesprek met je kind/met de school.
- Zoek zo nodig steun en hulp voor jezelf/je kind.
- ...

8. Aanpak op school

8.1. Pestpreventie

(fase 0 in het zorgcontinuüm: brede basiszorg)

Op school proberen we heel wat te doen om pesten te voorkomen en om een veilig en positief schoolklimaat te bekomen.

8.1.1. Klasverdeling

Elk schooljaar ziet de klassamenstelling er anders uit. De school behoudt zich het recht om zelf deze klasverdeling te maken. Er wordt rekening gehouden met allerlei factoren: aantal jongens/meisjes, leermoeilijkheden, kinderen die elkaar positief beïnvloeden ...

8.1.2. Werken aan een positieve klassfeer

Elke klas en elke leerkracht werkt aan een positieve klassfeer. Een gemotiveerd team wil ervoor zorgen dat elke leerling graag naar school komt en zich goed voelt bij ons op school. Er worden verschillende leuke activiteiten georganiseerd binnen en buiten de klas. De lessen worden ingekleed in een thema en er is ruimte voor verschillende werkvormen, kringgesprekken, vertelrondes, kindcontacten, ... Doorheen het schooljaar worden fijne feesten georganiseerd: verjaardagen, sinterklaasfeest, kerstfeest, carnaval, schoolfeest, Doordat de leerlingengroepen elk jaar gemengd worden, kennen veel leerlingen elkaar in school. Dit komt de sfeer op school en op de speelplaats ten goede.

8.1.3. Op de speelplaats

Als school willen we inzetten op pestpreventie. Door een aantal activiteiten aan te bieden tijdens de speeltijden en de middagpauzes, hopen we dat leerlingen zich niet gaan vervelen en dat ze geen tijd hebben om te pesten.

In de kleuterschool is de speelplaats voorzien van een zandbak, fietsparcours, picknicktafels,

In de lagere school zijn er speelmanden en seizoensgebonden spelletjes voorzien per graad. De inhoud van de manden varieert en kan mogelijke materialen bevatten: springtouwen, stoepkrijt, ballen, vingertwister, poppenkast, boekenkast, pingpongtafel, sjoelbakken, automat, tekenkast, grasveld

De speelplaats beschikt over een sportveld waar verschillende balsporten worden aangeboden. Tevens zijn er op de speelplaats wegmarkeringen (rotonde, zebrapad, ...) aangebracht die de leerlingen kunnen gebruiken als speelactiviteit. Op het grasveld mogen de leerlingen tijdens de pauzes vertoeven. De leerlingen kunnen kiezen om rustig aan de picknicktafels te zitten.

Verder krijgen de leerlingen van het derde, vierde, vijfde en zesde leerjaar de kans om te voetballen tijdens de middagpauze. Dit steeds onder toezicht van een begeleider. Het eerste en tweede leerjaar mag tijdens de middagpauze voetballen op het sportveld.

Elke vrijdagmiddag kunnen kinderen zich aanmelden voor het GO-spel. Dit is een spel waarbij kinderen hun denkend vermogen wordt uitgedaagd.

Op deze manier creëren we extra speelruimte zodat er naar hartenlust kan worden gespeeld.

Vanaf de paasvakantie tot het einde van het schooljaar mogen de kinderen knikkers meebrengen. De leerlingen mogen knikkeren tegen leeftijdsgenoten en kinderen die in dezelfde graad zitten.

Maandelijks voorzien we twee muziekdagen. Hierbij mogen de kinderen uit de lagere school liedsuggesties aanvragen.

Tevens organiseren we wielrijesdagen. Tijdens deze momenten mogen de kinderen met steppen, skateboards, ... op de speelplaats spelen.

8.1.4. Werkgroep relationele vorming

Samen met de werkgroep relationele vorming willen we werken aan pestpreventie en een degelijk pestbeleid op school. Deze werkgroep vult ook de Vlaamse week tegen pesten (vriendschapsweek) in en ondersteunt allerlei initiatieven om een positieve sfeer op school te bevorderen. Hierbij denken we aan een opening van het schooljaar, het maandelijks vieren van de jarigen, sherborne met de kleuter- en lagere school, complimentendag, afsluiting van het schooljaar, Bij alle activiteiten zetten we sociale omgangsvormen centraal.

8.1.5. Cyberpesten

Tijdens de lessen media wordt er aandacht gegeven aan het onderwerp cyberpesten.

8.2. Wat bij een pestmelding?

(fase 1 in het zorgcontinuüm: verhoogde zorg)

Pesten dient eerst en vooral gemeld te worden. Omdat dit voor leerlingen al een grote stap is, willen we ervoor zorgen dat ze dit op een veilige, eventueel anonieme, manier kunnen doen. Kinderen kunnen een briefje schrijven en dit bezorgen aan de klasleerkracht. Op deze manier hopen we dat de drempel om pesten te melden lager wordt. Het gaat hier immers niet om klikken. Wanneer je het pesten meldt, wil je dat het pesten stopt.

Ondanks preventieve maatregelen kan je pesten niet wegdenken. Wanneer er een vermoeden van pesten is, worden volgende stappen ondernomen:

leerkrachten
<ul style="list-style-type: none">- Intensief observeren.- Gesprekken met andere leerlingen, andere leerlingen bevragen.- Overleggen met collega's: 'Hebben ze iets opgemerkt?'

slachtoffer	pester
<ul style="list-style-type: none"> - Luisteren naar het slachtoffer en zijn/haar verhaal ernstig nemen. - Met hem/haar afspreken welke stappen ondernomen zullen worden. - Welbevinden opvolgen. 	<ul style="list-style-type: none"> - De pester apart nemen voor een gesprek en vertellen wat gezien en gehoord werd. Luisteren naar het verhaal van de pester. - Duidelijk maken dat dit gedrag niet getolereerd wordt. De pester zal het moeten goedmaken. Dit wordt ook opgevolgd. Eventueel een groepsgesprek met de pester/gepeste.
Bij een pestprobleem:	
<ul style="list-style-type: none"> - Zorgcoördinator en directie op de hoogte stellen van het pestprobleem. - De ouders van pestende leerlingen worden er bij gehaald als het pesten (a) niet stopt, (b) zo verregaand en ernstig is dat het moet gemeld worden, (c) er sprake is van fysieke of materiële schade, diefstal of afpersing. - Ook bij ernstig cyberpestgedrag moeten de ouders van de pesters mee rond de tafel zitten. 	

Elke peestsituatie is anders en wordt dan ook anders benaderd.

De directie en zorgcoördinator worden op de hoogte gebracht.

Merken we echter dat het pesten aanhoudt, dan staan we erop dat er contact is met de ouders van de pester en/of de gepeste leerling. Op die manier kunnen we via een constructieve communicatie nagaan wat we samen kunnen doen om het pesten te stoppen. Indien nodig worden er maatregelen opgelegd in samenspraak met de directie.

8.3. En wat met cyberpesten

Nieuwe media hebben zeker hun waarde, maar kunnen ook negatief gebruikt worden. We vragen aan de ouders om zelf controle te houden over het gsm- en internetgebruik van hun zoon of dochter. Beledigingen via internet of gsm, roddels verspreiden, ... zijn niet toegelaten. De ouder is wettelijk mede verantwoordelijk voor de gevolgen van zulk pestgedrag door de zoon of dochter. Wanneer ouders/kinderen toch naar school komen en melding geven van cyberpesten (wat dan eerder vaak thuis gebeurt, maar wel met kinderen van de school) vragen wij steeds om bewijsmateriaal mee te nemen (het sms-je bewaren, printscreen van het computerscherm, ...). Wij willen dit als school dan ook niet negeren en hiermee aan de slag gaan.

8.4. De rol van de leerkracht, zorgcoördinator en directie

Pestproblemen willen we als school aanpakken in samenspraak met de leerkracht, zorgcoördinator en directie. De leerkracht is de eerstelijnsverantwoordelijke van zijn of haar

klas. In de mate van het mogelijke probeert de leerkracht met de leerlingen te praten, tot oplossingen te komen. De leerkracht maakt melding bij de zorgcoördinator en directie. Echter is er soms nood aan een minder betrokken persoon. Vaak wordt dan de hulp ingeroepen van de zorgcoördinator en directie om de situatie van op een afstand te bekijken, de leerkracht te ondersteunen en de contacten te leggen met de betrokken partijen (ouders, externe instanties, CLB, ...).

9. Contact

Bij pestproblemen of andere problemen kan je steeds contact opnemen met de school of met het CLB. Wij werken nauw samen met CLB Kempen. Zij bewaken onder meer het sociaal-emotioneel welbevinden van de kinderen.

9.1. School

9.1.1. Directie

Wim Van den Heuvel

Molenbaan 1 bus 1

2387 Baarle-Hertog

Tel. 014 699243

e-mail: directie@vbsdevlinder.be

Website: www.vbsdevlinder.be

9.1.2. Beleidsondersteuner

Ilse Sas

Molenbaan 1 bus 1

2387 Baarle-Hertog

Tel. 014 699243

e-mail: ilse.sas@vbsdevlinder.be

9.1.3. Zorgcoördinator

Maartje Van Tilborg

Molenbaan 1 bus 1

2387 Baarle-Hertog

Tel. 014 699243

e-mail: maartje.vantilborg@vbsdevlinder.be

9.2. CLB

Vestigingscoördinator: Greet Vorrsselmans

Gravin Elisabethlaan 2, 2320 Hoogstraten

Tel: [03 314 39 70](tel:033143970)

hoogstraten@vclb-kempen.be

9.2.1. Onthaalmedewerker

Bieke Struyven

biekestruyven@vclb-kempen.be